

Критерії оцінювання навчальних досягнень з біології (8-11 клас)

2024

**Під час оцінювання навчальних досягнень учнів слід
враховувати:**

- якість знань: повноту, глибину, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння "розумовими операціями: аналіз, синтез, класифікація, узагальнення, уміння робити висновки;
- досвід творчої діяльності — уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх;

- самотійність суджень.

Якість знань характеризується:

- повнотою знань — кількістю знань, визначених навчальною програмою;
- глибиною знань — усвідомленням існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкістю знань — умінням учнів застосовувати одержані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях;
- системністю знань — усвідомленням структури знань, їх послідовності як базових для інших;
- міцністю знань — тривалістю збереження їх у пам'яті, відтворенням у необхідних ситуаціях;
- навичками дії — доведеними до автоматизму в результаті виконання вправ, завдань;
- ціннісним ставленням та особистим досвідом учнів, їх переживаннями, які виявляються у ставленні до людей, явищ природи.

Оцінювання теоретичних знань

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня(учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) називає окремі біологічні об'єкти за допомогою вчителя або підручника
	2	Учень (учениця) описує найпростіші біологічні об'єкти з допомогою підручника або вчителя
	3	Учень (учениця) має елементарні знання з предмета і під керівництвом вчителя може частково їх відтворити
Середній	4	Учень (учениця) називає окремі біологічні об'єкти, а також відтворює деякі факти, що стосуються біологічних явищ
	5	Учень (учениця) дає визначення основних біологічних понять, хімічних явищ і процесів, фрагментарно відтворює частину навчального матеріалу

	6	Учень (учениця)) дає визначення основних біологічних понять, явищ і процесів, послідовно відтворює значну частину навчального матеріалу з допомогою вчителя
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно, логічно відтворює навчальний матеріал, виконує порівняльну характеристику біологічних об'єктів, явищ, процесів з допомогою вчителя
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом(теоретичним і практичним), застосовує знання на практиці, робить порівняльну характеристику біологічних об'єктів, процесів, явищ
	9	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом(теоретичним і практичним), застосовує знання на практиці, наводить приклади, робить аналіз і висновки
Високий	10	Учень (учениця) впевнено володіє навчальним матеріалом (теоретичним і практичним), вміє застосовувати знання на практиці, узагальнює інформацію, знає як правильно зробити порівняльну характеристику явищ, процесів, об'єктів, аналізує навчальний матеріал, робить обґрунтовані висновки
	11	Учень (учениця) впевнено володіє навчальним матеріалом (теоретичним і практичним), вміє застосовувати знання на практиці, узагальнює інформацію, знає як правильно зробити порівняльну характеристику явищ, процесів, об'єктів, аналізує навчальний матеріал, робить обґрунтовані висновки, висловлює судження , використовує інформацію з різних джерел у нестандартних ситуаціях
	12	Учень (учениця) має системні знання з предмета, аргументовано використовує їх, у тому числі в проблемних ситуаціях узагальнює інформацію, знає як правильно зробити порівняльну характеристику явищ, процесів, об'єктів, аналізує навчальний матеріал, робить обґрунтовані висновки, висловлює судження , використовує інформацію з різних джерел у нестандартних ситуаціях, висловлює власні теорії і судження

**Оцінювання розв'язування біологічних задач
(генетика, молекулярна біологія, обмін речовин)**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Розв'язування задач непередбачене
	2	

	3	
Середній	4	Учень (учениця) складає скорочену умову задачі з допомогою вчителя
	5	Учень (учениця) самостійно складає скорочену умову задачі
	6	Учень (учениця) складає скорочену умову задачі самостійно, записує схеми схрещувань, робить обчислення, але лише з алгоритмом, наданим вчителем
Достатній	7	Учень (учениця) записує умову задачі, наводить потрібні біологічні величини, схеми схрещувань; розв'язує задачі за алгоритмом, наданим вчителем
	8	Учень (учениця) записує умову задачі, наводить потрібні біологічні величини і схеми схрещувань; знає постійні значення біологічних величин; розв'язує задачі, користуючись алгоритмом, наданим вчителем
	9	Учень (учениця) записує умову задачі, наводить потрібні біологічні величини і схеми схрещувань; знає постійні значення біологічних величин; розв'язує задачі, частково самостійно (користуючись алгоритмом); розв'язує задачі різного рівня складності
Високий	10	Учень (учениця) записує умову задачі, самостійно наводить потрібні формули, схеми схрещувань, форма запису повністю правильна, робить обчислення; розв'язує задачі самостійно
	11	Учень (учениця) записує умову задачі, самостійно наводить потрібні формули, схеми схрещувань, форма запису повністю правильна, робить обчислення; розв'язує задачі різного рівня складності самостійно, раціонально, без допомоги вчителя
	12	Учень (учениця) записує умову задачі, самостійно наводить потрібні формули, схеми схрещувань, форма запису повністю правильна, робить обчислення; розв'язує задачі різного рівня складності самостійно, раціонально, без допомоги вчителя, робить обчислення, розв'язує задачі самостійно, раціонально, різного рівня складності, а також комбінованого типу

Оцінювання практичних робіт, лабораторних робіт, лабораторних досліджень, дослідницьких практикумів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) знає правила безпеки під час

		проведення практичних лабораторних робіт, називає деякі біологічні об'єкти і прилади
	2	Учень (учениця) знає правила безпеки під час проведення практичних робіт, знає призначення деякого лабораторного обладнання
	3	Учень (учениця) знає правила безпеки під час проведення практичних робіт, має елементарні уявлення з предмета, виконує найпростіші біологічні досліді під керівництвом вчителя
Середній	4	Учень (учениця) використовує найпростіші прилади з допомогою вчителя; виконує окремі види досліджень з допомогою вчителя
	5	Учень (учениця) вивчила будову приладів (мікроскопа, муляжів); з допомогою вчителя виконує окремі досліді згідно з інструкцією, описує хід виконання найпростіших біологічних операцій
	6	Учень (учениця) з допомогою вчителя користується приладами ; виконує окремі види завдань згідно з інструкцією, описує хід виконання роботи
Достатній	7	Учень (учениця) самостійно виконує практичні та лабораторні роботи , описує власні спостереження під час виконання лабораторних досліджень
	8	Учень (учениця) самостійно виконує практичні та лабораторні роботи , описує власні спостереження під час виконання лабораторних досліджень, робить висновки
	9	Учень (учениця) самостійно виконує практичні та лабораторні роботи , описує власні спостереження за перебігом робіт, записує розширені, обґрунтовані висновки
Високий	10	Учень (учениця) виконує біологічні експерименти, раціонально використовуючи обладнання, прилади; описує поетапні спостереження; складає звіт, щодо практичних робіт і лабораторних дослідів, містить обґрунтовані висновки
	11	Учень (учениця) виконує завдання лабораторних і практичних робіт, раціонально використовуючи обладнання, біологічні матеріали ; описує поетапні спостереження; складає звіт, щодо практичних робіт і лабораторних дослідів, містить обґрунтовані висновки; виконує експериментальні завдання за власним планом
	12	Учень (учениця) виконує завдання лабораторних і практичних робіт, раціонально використовуючи обладнання, біологічні матеріали ; описує поетапні спостереження, раціонально використовуючи

		обладнання і біологічні матеріали; складає звіт, щодо практичних робіт і лабораторних дослідів, містить обґрунтовані висновки; виконує експериментальні задачі за власним планом; виконує додаткові завдання до практичних робіт; аналізує інформацію з додаткових джерел
--	--	---

Оцінювання контрольних робіт

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Розв'язані одне або два тестових завдання
	2	Розв'язані два або три тестових завдання
	3	Розв'язані всі тестові завдання початкового рівня
Середній	4	Декілька завдань контрольної роботи опрацьовані; відповіді на суттєву кількість питань дуже стислі або поверхневі; розв'язки контрольних задач містять значну кількість неточностей.
	5	Половина завдань контрольної роботи опрацьовані; відповіді на суттєву кількість питань дуже стислі або поверхневі; розв'язки контрольних задач містять значну кількість неточностей.
	6	Всі завдання контрольної роботи опрацьовані; відповіді на суттєву кількість питань дуже стислі або поверхневі; розв'язки контрольних задач містять значну кількість неточностей.
Достатній	7	Всі завдання контрольної роботи опрацьовані; відповіді на деякі питання недостатньо змістовні; наведені в цілому правильні розв'язки деяких контрольних завдань, може допускати помилки.
	8	Всі завдання контрольної роботи опрацьовані; відповіді на деякі питання недостатньо змістовні; наведені в цілому правильні розв'язки більшості контрольних завдань, може допускати несуттєві помилки.
	9	Всі завдання контрольної роботи опрацьовані; відповіді на деякі питання недостатньо змістовні; наведені в цілому правильні розв'язки всіх контрольних завдань, може допускати несуттєві помилки.
Високий	10	Всі завдання контрольної роботи опрацьовані глибоко й ґрунтовно; містять відповіді на теоретичні питання; наведені правильні розв'язки комбінованих завдань.
	11	Всі завдання контрольної роботи опрацьовані глибоко й

		грунтовно; містять змістовні відповіді на теоретичні питання; наведені правильні розв'язки комбінованих завдань.
	12	Всі завдання контрольної роботи опрацьовані глибоко й ґрунтовно; містять змістовні, глибокі, обґрунтовані відповіді на теоретичні питання; наведені правильні розв'язки складних комбінованих завдань.

Оцінювання групової роботи учнів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень(учениця) спостерігає за іншими учасниками групи, спостерігає за процесом розподілу доручень в групі
	2	Учень(учениця) спостерігає за іншими учасниками групи, спостерігає за процесом розподілу доручень в групі, іноді виконує завдання в групі
	3	Учень(учениця) спостерігає за іншими учасниками групи, спостерігає за процесом розподілу доручень в групі, іноді виконує завдання в групі, вступає в діалог
Середній	4	Учень (учениця) спостерігає за процесом планування роботи в групі, прийняттям групового рішення та інколи бере в ньому участь, здійснює спроби (часто невдалі) звернутися за допомогою до членів групи
	5	Учень (учениця) спостерігає за процесом планування роботи в групі, прийняттям групового рішення та інколи вступає в діалог або полілог, здійснює спроби звернутися за допомогою до членів групи
	6	Учень (учениця) спостерігає за процесом планування роботи в групі, періодично висловлює власну думку, прислухається до окремих порад, вступає в діалог або полілог, звертається за допомогою до членів групи, періодично бере участь в оцінюванні учасників групи
Достатній	7	Учень(учениця) періодично бере участь у процесі планування роботи групи, прийнятті групового рішення, періодично надає допомогу однокласникам, не завжди використовує етикетні формули при груповій роботі, приймає участь у діалогах, полілогах , не завжди вміє знаходити вихід з конфліктної ситуації
	8	Учень(учениця) бере участь у процесі планування роботи групи, прийнятті групового рішення, надає допомогу однокласникам, не завжди використовує

		етикетні формули при груповій роботі, приймає участь у діалогах, полілогах, не завжди вміє знаходити вихід з конфліктної ситуації
	9	Учень(учениця) бере участь у процесі планування роботи групи, прийнятті групового рішення, завжди надає допомогу однокласникам, часто використовує етикетні формули при груповій роботі, приймає участь у діалогах, полілогах, вміє знаходити вихід з конфліктної ситуації
Високий	10	Учень (учениця) бере активну участь у процесі планування і виконання завдань учнями, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, діалозі і полілозі, у разі потреби надає допомогу іншим учасникам групи, завжди використовує етикетні формули групової роботи, уміє слухати товариша, не перебиває інших учасників групи під час спілкування, доповідає перед класом про роботу групи, формулює висновки
	11	Учень (учениця) бере активну участь у процесі планування і виконання завдань учнями, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, діалозі і полілозі, у разі потреби надає допомогу іншим учасникам групи, завжди використовує етикетні формули групової роботи, уміє слухати товариша, не перебиває інших учасників групи під час спілкування, об'єктивно оцінює інших учасників групи, доповідає перед класом про роботу групи, формулює чіткі, обгрунтовані висновки
	12	Учень (учениця) надає підтримку іншим учасникам групи, бере активну участь у плануванні і виконанні завдань учнями, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, діалозі і полілозі, надає допомогу іншим учасникам групи, завжди використовує етикетні формули групової роботи, уміє слухати товариша, не перебиває інших учасників групи під час спілкування, об'єктивно оцінює інших учасників групи, доповідає перед класом про роботу групи, формулює чіткі, обгрунтовані висновки

Листок самооцінки учня під час роботи в групі

Оціни власну роботу за поданими критеріями від 0 до 2 балів

1. Ви брали активну участь у роботі групи
2. Ви вносили вдалі пропозиції, які врахувала група
3. Ви надавали підтримку іншим членам групи, заохочували їх до роботи
4. Ви висунули цілком нову ідею, що сподобалась іншим
5. Ви вдало узагальнювали думки інших і просували роботу групи
6. Ви доповідали класу про результати групової роботи

Оцінювання навчального проєкту

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) ознайомлений з проєктною діяльністю, робота реферативного характеру без визначення мети і завдань, а також без висновків, робота взята з інтернет-ресурсів
	2	Учень (учениця) ознайомлений з проєктною діяльністю, робота реферативного характеру без визначення мети і завдань, а також без висновків, робота взята з інтернет-ресурсів, розкриває деякі поняття з вибраної теми з допомогою вчителя
	3	Учень (учениця) ознайомлений з проєктною діяльністю, робота реферативного характеру, фрагментарно пояснює мету і завдання роботи, без висновків, робота взята з інтернет-ресурсів, розкриває деякі поняття з вибраної теми
Середній	4	Учень (учениця) знає окремі факти, що стосуються проєктної роботи, під керівництвом вчителя наводить певні факти, що стосуються теми, демонструє часткове розуміння теми, робота має мету і завдання
	5	Учень (учениця) знає окремі факти, що стосуються проєктної роботи, під керівництвом вчителя наводить певні факти, що стосуються теми, демонструє часткове розуміння теми, дає визначення основних понять, робота має мету і завдання
	6	Учень (учениця) знає окремі факти, що стосуються проєктної роботи, під керівництвом вчителя наводить певні факти, що стосуються теми, демонструє часткове розуміння теми, дає визначення основних понять, робота має мету і завдання, нечітко сформульовані висновки
Достатній	7	Учень (учениця) відтворює значну частину проєктної роботи, з допомогою вчителя пояснює перебіг явищ і процесів, разом з вчителем формулює висновки за

		результатами дослідження
	8	Учень (учениця) відтворює значну частину проєктної роботи, з допомогою вчителя пояснює перебіг явищ і процесів, разом з вчителем формулює висновки за результатами дослідження, проєктна робота містить наочність, яка відображає специфіку теми
	9	Учень (учениця) відтворює значну частину проєктної роботи, з допомогою вчителя пояснює перебіг явищ і процесів, разом з вчителем формулює висновки за результатами дослідження, проєктна робота містить наочність, яка відображає специфіку теми, самостійно наводить приклади
Високий	10	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і застосовує знання у презентації, уміє аналізувати, узагальнювати і систематизувати надану інформацію, робити висновки, логічно і послідовно викладений матеріал обраної теми проєкту, робота оформлена належним чином
	11	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і застосовує знання у презентації, самостійно знаходить і аналізує інформацію, уміє аналізувати, узагальнювати і систематизувати зібраний матеріал, робить обґрунтовані висновки, логічно і послідовно подає матеріал обраної теми проєкту, робота оформлена належним чином
	12	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і застосовує знання у презентації, самостійно знаходить і аналізує інформацію, уміє аналізувати, узагальнювати і систематизувати зібраний матеріал, робить обґрунтовані висновки, логічно і послідовно подає матеріал обраної теми проєкту, робота оформлена належним чином, самостійно вносить пропозиції щодо поставленої проблеми

